

VISS DIEVA GODAM

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Kor. 8; Ap. d. 15:20; 1. Kor. 9:1–6; 1. Kor. 10:5–22; 5. Moz. 6:4, 5; Mk. 12:28–31.

ATMIŅAS PANTS:

“Tāpēc, vai ēdat vai dzerat, visu to dariet Dievam par godu” (1. Kor. 10:31).

1 Kor. 8. – 10. nodaļa noslēdz diskusiju par seksualitāti (5. – 6. nodaļa) un vienkopus ievada Pāvila atbildes uz konkrētiem jautājumiem, kurus korintieši bija uzdevuši savā vēstulē (1. Kor. 7:1). Šīs atbildes dominēs atlikušajā 1. Kor. vēstules daļā.

1. Kor. 7. nodaļas pārejas raksturs norāda, ka seksuāla netiklība (5. – 7. nodaļa) un elkdievība (8. – 10. nodaļa) ir savstarpēji saistītas tēmas. Patiesi, Jaunajā Derībā tās bieži tiek minētas kopā (sk. Ap. d. 15:20, 29; Ap. d. 21:25; 1. Kor. 6:9; Ef. 5:5; Kol. 3:5; Atkl. 21:8; Atkl. 22:15).

Kopumā 1. Kor. 5. – 7. nodaļā Pāvils risina netiklības problēmu, bet 8. – 10. nodaļā viņa galvenā rūpe ir elkdievības jautājums. Viņš saka, ka kristiešiem jābēg no abām (1. Kor. 6:18; 1. Kor. 10:14).

Pagājušajā nedēļā mēs redzējām, ka cilvēks, būdams Svētā Gara templis (1. Kor. 6:19, 20), var izsargāties no seksuāliem grēkiem. Šonedēļ mēs redzēsim, ka no elkdievības var sevi pasargāt, darot visu “Dieva godam” (1. Kor. 10:31).

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 1. augustā.

Zināšanas pret mīlestību

Izlasi 1. Kor. 8:1–13. Kāpēc Pāvils zināšanas pretstata mīlestībai, un kāds ir šo pantu konteksts? Kādu domu viņš izsaka? _____

Pāvils izmanto elkiem upurētas pārtikas tēmu, lai pievērstos dziļākai problēmai: mīlestības trūkumam pret citiem (1. Kor. 8). Jautājums par elkiem upurētu pārtiku sašķēla Korintas draudzi divās grupās. Daži uzskatīja, ka viņu zināšanas par citu dievu neesamību dod viņiem tiesības ēst jebko (1. Kor. 8:4). Tos sauc par “stiprajiem” (1. Kor. 4:10). Tie, kuri iebilda pret šādu rīcību, tiek saukti par “vājajiem” (1. Kor. 8:9–12). Pāvils šādu apzīmējumu lieto tādēļ, ka šie cilvēki vēl nebija pārvarējuši dažus mānticīgus uzskatus, kas bija raksturīgi viņu iepriekšējai pagāniskajai pieredzei. Redzot “stipros” ēdam elkiem upurētu pārtiku, viņi varētu izsecināt, ka kristietība un elkdievība ir savienojamas. Tāpēc Pāvils tā centās, lai “stiprie” nekļūtu par klupšanas akmeni “vājajiem”.

Vispār Bībele ļoti negatīvi ietekmē raugās uz elkiem upurētas pārtikas ēšanu (Ap. d. 15:20, 29; Ap. d. 21:25; sal. ar Atkl. 2:14, 20). Tomēr Pāvils neizsaka tik radikālus apgalvojumus kā šajos pantos. Tas ir tāpēc, ka viņa galvenās rūpes ir par vienotības trūkumu, ko var radīt nepareiza zināšanu izmantošana. Pāvils nekritizē zināšanas kā tādas; viņš iebilst pret tādām zināšanām, kas ved pie augstprātības un šķelšanās draudzē. Zināšanas bez mīlestības nemaz nav patiesas zināšanas (1. Kor. 8:2). Patiesas zināšanas rodas tikai tad, kad cilvēks mīl Dievu un ir Viņa atzīts (1. Kor. 8:3).

Citējot 5. Moz. 6:4, Pāvils parāda, ka ticīgajiem jāzina – ir tikai viens Dievs (1. Kor. 8:4–6). Interesanti, ka viņš turpina domu, kas redzama 5. Moz. 6:4, 5, kur apgalvojumam, ka mūsu Dievs ir viens, seko pavēle: “Tev būs mīlēt To Kungu, savu Dievu.” Gan Pāvilam, gan Mozum zināšanas bez mīlestības ir bezvērtīgas.

Būdami pārliecināti par savām zināšanām, “stiprie” uzskatīja, ka elkiem upurētas pārtikas ēšana ir nekaitīga. Kā redzēsime trešdien un ceturtdien, Pāvils piekrita viņiem, ka noteiktos apstākļos tas ir pieļaujams. Tomēr, ja tas kļūst par klupšanas akmeni “vājajiem” (1. Kor. 8:9), no tā jāatsakās. Mīlestības uz Kristu un citiem dēļ kristiešiem jāmācās atteikties no sevis.

Pāvils apgalvo, ka zināšanas bez mīlestības var kļūt pat sliktas (1. Kor. 8).

Kādās situācijās zināšanas bez mīlestības patiešām var būt kaitīgas? _____

Nesavtīga mīlestība

1. Kor. 9:1–6. *Kā šie panti sniedz praktisku piemēru tam, ko nozīmē pašizliedzība mīlestības dēļ?* _____

Pirmajā acu uzmetienā šķiet, ka Pāvila iestāšanās par savu kā apustuļa stāvokli 1. Kor. 9. nodaļā nav saistīta ar iepriekšējo diskusiju par zināšanām un mīlestību. Tomēr nevar aizmirst, ka Bībele sākotnēji netika sarakstīta pa nodaļām. Tas, ko Pāvils māca 1. Kor. 9. nodaļā, nav atdalīts no iepriekšējā materiāla. Patiesi, 1. Kor. 9. nodaļa sniedz praktisku piemēru nesavtīgai mīlestībai pret Kristu un brāļiem. Mīlestības dēļ Pāvils atsakās no dažām tiesībām.

“Ēst un dzert” (1. Kor. 9:4). Šeit ēdiens un dzēriens nozīmē materiālu palīdzību kopumā. Pāvilam kā apustulim bija tiesības saņemt materiālu atbalstu no tiem, kam viņš kalpoja. Citi tā laika reliģiskie vadītāji tā darija, bet ne Pāvils; tā vietā viņš pats sevi uzturēja, taisot teltis (Ap. d. 18:3).

“Nemt līdzi ticīgu sievu” (1. Kor. 9:5, NKJV). Precēts apustulis drīkstēja doties misijas ceļojumā kopā ar sievu uz draudzes rēķina. Misijas pāris bija, piemēram, Priskilla un Akvila (Rom. 16:3), Androniks un Jūnija (Rom. 16:7). Bet Pāvils nebija precējies (1. Kor. 7:8). Viņš varēja apprecēties un tad izmantot tiesības būt kopā ar sievu un saņemt materiālu atbalstu abiem.

“Nestrādāt” (1. Kor. 9:6). Pāvilam un Barnabam bija tiesības saņemt algu par savu misijas darbu (1. Kor. 9:4–6). Pāvils dzīvoja kā telšu taisītājs (Ap. d. 18:3), bet mēs nezinām, kāds bija Barnabas nodarbošanās veids. Zinām, ka viņš bija ļoti dāsns (Ap. d. 4:36, 37), un tāpēc bija gatavs pats sevi uzturēt.

1. Kor. 9:7–11 Pāvils attīsta domu no 1. Kor. 9:6, lai parādītu, ka būtu tikai taisnīgi, ja viņš un Barnaba gūtu iztiku no draudzes (1. Kor. 9:11, 12). Pats Kungs pavēlējis “evanģēlija sludinātājiem pārtikt no evanģēlija” (1. Kor. 9:14; sal. ar 1. Tim. 5:18). Tomēr Pāvils saka: “Mēs šīs tiesības neesam lietojuši” (1. Kor. 9:12). Tādējādi Pāvils sevi parāda kā pašizliedzības piemēru (1. Kor. 9:1–18) un argumentē, ka tas labvēlīgi ietekmē evanģēlija sludināšanu Korintā (1. Kor. 9:19–23).

Kas ir tās lietas, kas tev, iespējams, pienākas, tomēr no tām būtu labāk atteikties, lai tu būtu efektīvāks liecinieks Kungam? _____

Mācīšanās no pagātnes

Sniedzis piemēru par pašizliedzību no savas pieredzes, Pāvils konkrētāk pievērsās elkdievības jautājumam. Daļēji 1. Kor. 10. nodaļa attīsta 1. Kor. 9:27 domu, kur Pāvils komentē, ka viņš liek lietā paškontroli, lai netiktu diskvalificēts. Viņš vēlas, lai korintieši seko viņa paraugam, savukārt Jēzus ir augstākais paraugs (1. Kor. 11:1).

Izlasi 1. Kor. 10:7–11. Kādus grēkus Israēls pastrādāja tuksnesī, un kāpēc privilēģijas, kas viņiem bija dotas, padara tos vēl smagākus? _____

1. Kor. 10:1–5 Pāvils atsaucas uz Dieva tautas vēsturi tuksnesī. Norāde uz mākoņa stabu un jūru atgādina par Dieva vadību, klātbūtni un aizsardzību. Savukārt ēdiens un dzēriens simbolizē Dieva nodrošinājumu. Pāvils atsaucas uz Israēla pieredzi mākonī un jūrā kā kristību, analogu kristiešu kristībām. Tāpat, atsaucoties uz ēdienu un dzērienu, Pāvils atsaucas uz Vakarēdienu.

Citiem vārdiem sakot, 1. Kor. 10. nodaļa māca, ka kristieši savā ziņā piedzīvo to pašu, ko Israēls. Tomēr Pāvils Israēla vēsturi piemin tādēļ, ka nevēlas, lai tā atkārtotos. Neskatoties uz visām privilēģijām, ko Israēls saņēma, daudzi vēlējās jaunas lietas (1. Kor. 10:6), piemēram, elkdievību (1. Kor. 10:7) un netiklību (1. Kor. 10:8). Nav brīnums, ka “Dievs nebija apmierināts ar lielāko daļu no viņiem” (1. Kor. 10:5).

Viegli ir norādīt uz senajiem israēliešiem un teikt, ka viņi darīja smagus grēkus. Tomēr Pāvils argumentē, ka kristieši ir pakļauti līdzīgiem grēkiem, neskatoties uz milzīgajām privilēģijām, zinot stāstu par Kristu. Tas ir skaidri redzams brīdinājumā: “Kas šķietas stāvam, lai pielūko, ka nekrīt” (1. Kor. 10:12). Frāze “kas šķietas” liecina, ka daži draudzē nenojauta, ka viņiem ir briesmas iekrist šajos grēkos. Vai mums ir tādi paši riski mūsdienās?

“Kas šķietas stāvam, lai pielūko, ka nekrīt.” Kurš no mums nav pieredzējis šī brīdinājuma realitāti?

Bībele saka, ka Dievs neļaus mums tikt kārdinātiem pāri tam, ko mēs varam panest, “bet kopā ar pārbaudījumu Viņš sagatavos risinājumu” (1. Kor. 10:13, NKJV).

Kāpēc tad mēs joprojām tik viegli krītam grēkā? _____

Brīdinājums pret elkdievību

Izlasi 1. Kor. 10:5–22. *Kāpēc mums jābēg no elku pielūgsmes?* _____

1. Kor. 10:14–22 Pāvils atsāk jautājumu par ēdienu, kas upurēts elkiem. Ēdiena ēšana, kas upurēts elkiem, šodien daudzās kultūrās var šķist dīvaina, bet Bībeles laikos tas bija ierasts. Kad dzīvnieki tika upurēti dieviem pagānu tempļos, daļu no dzīvnieka deva kalpotājiem priesteriem, kas pārdod gaļu. Daļa no šīs gaļas nonāca publiskajos tirgos. Tā kā šī gaļa netika atdalīta no citas gaļas, kas tāpat tika pārdota tirgū, kristietis varēja nejauši nopirkt gaļu, kas bija upurēta elkiem. Apustuļa padoms ir: šādu gaļu kristieši var brīvi pirkt.

Tomēr, lai gan gaļu, kas iepriekš tika upurēta templī, kristieši varēja ēst mājās (1. Kor. 8:1–13), prakse doties uz pagānu tempļiem un piedalīties viņu svētkos kristiešiem bija skaidri aizliegta. Kritērijs ir skaidrs: kristiešiem atļauts ēst šo gaļu mājās, jo elki nav nekas (1. Kor. 8:4); tomēr kristieši nedrīkst piedalīties pagānu ceremonijās, jo tas nozīmē pielūgt dēmonus (1. Kor. 10:20, 21). Piedalīšanās pagānu rituālos nozīmē biedrošanos ar dēmoniem (1. Kor. 10:20), tāpat kā piedalīšanās Kunga Vakarēdienā nozīmē biedrošanos ar Kristu (1. Kor. 10:16).

Tādēļ Pāvils saka: “Jūs nevarat dzert Tā Kunga biķeri un ļauno garu biķeri. Jūs nevarat būt Tā Kunga galda un ļauno garu galda dalībnieki” (1. Kor. 10:21). Kā Jēzus sacīja: “Neviens nevar kalpot diviem kungiem” (Mt. 6:24).

Pāvils māca, ka Dievs prasa pilnīgu lojalitāti. Viņš norāda, ka elku pielūgsmē izraisa “Kunga skaudību” (1. Kor. 10:22, NKJV). Lai tas nenotiktu, Pāvils 1. Kor. 8:4–6 dod skaidru noteikumu pret elku pielūgsmi, atsaucoties uz 5. Moz. 6:4, 5: “Klausies, Israēl, Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs. Un tev būs To Kungu, savu Dievu, mīlēt no visas savas sirds, no visas savas dvēseles un ar visu savu spēku” (5. Moz. 6:4, 5). Pie šīs domas par Dieva mīlestību pāri visam (5. Moz. 6:5) Jēzus vēl piebilda: “Tev būs mīlēt savu tuvāku kā sevi pašu” (Mk. 12:31; sk. arī 3. Moz. 19:18).

Elkam nav obligāti jābūt akmens statujai. Mēs varam izveidot elku gandrīz no jebkā. No kādiem elkiem, ja tādi tev ir, tev būtu steidzami jābēg? _____

Pārvarot elku pielūgsmi

1. Kor. 8:1–3 Pāvils apgalvo, ka mīlestība pasargā no elku pielūgsmes. Šo argumentu viņš atsāk un vēl vairāk attīsta 1. Kor. 10:23–11:1. 1. Kor. 8:3 viņš runā par mūsu mīlestību uz Dievu. Viņš saka: “Neviens lai nemeklē savu paša, bet citu labumu” (1. Kor. 10:24). Tā ir mīlestība uz citiem.

Izlasi Mk. 10:17–22 un Mk. 12:28–31. Kas kopīgs šiem diviem tekstiem, un kā tie attiecas uz 1. Kor. 10. nod. situāciju? _____

Pāvils 1. Kor. 10. nodaļā pateica tieši to, ko Jēzus izdarīja Mk. 12:28–31, proti, viņš apvienoja divus lielos baušļus: mīlestību uz Dievu pāri visam un mīlestību uz citiem. Bagātā jaunā valdnieka stāstā (Mk. 10:17–22) Jēzus apvieno šīs divas mīlestības, atsaucoties attiecīgi uz 5. Moz. 6:4 (sk. Mk. 10:18) un Dekaloga otro plāksni (sk. Mk. 10:19). Bagātā jaunekļa problēma bija tāda, ka viņš mīlēja savus īpašumus vairāk nekā Dievu un savus tuvākos (Mk. 10:22). Savus dārgumus virs zemes viņš vērtēja vairāk nekā dārgumus Debesīs. Savu naudu viņš vērtēja vairāk nekā nabagos (Mk. 10:21). Viņš bija elku pielūdzējs.

Pāvils norāda, ka, sekojot Jēzus mācībām, princips mīlēt Dievu pāri visam un savu tuvāko kā sevi pašu jāpiemēro hipotētiskajās situācijās, ko viņš min 1. Kor. 10:27, 28. Tas nozīmē, ka pat likumīgas lietas var nebūt noderīgas vai audzinošas, ja tās aizskar kāda cita sirdsapziņu (1. Kor. 10:23). Šo principu Pāvils meistarīgi apkopo vārdiem: “Darīet visu Dieva godam” (1. Kor. 10:31, NKJV). Sacīdams, ka viss jādara Dieva godam, Pāvils norāda, ka elku pielūgsmē var izpausties visdažādākajos veidos, jo viss, kas atņēmu godu, kas pienākas tikai Dievam, ir elku pielūgsmē (Jes. 42:8).

Pāvila vārdi 1. Kor. 10:31–11:1 kalpo kā kopsavilkums 8. – 10. nodaļai. Viņš skaidri parāda, ka viņš nedomāja par savu labumu, “bet daudz labumam, lai viņi tiktu izglābti” (1. Kor. 10:33). Tā viņš atdarina Kristu (1. Kor. 11:1).

Kā tu vari iemācīties labāk mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļa “Elkdievība pie Sinaja” (315. – 330. lpp.).

“Cik daudz laba tiktu paveikts, ja mēs pareizi izmantotu savas attiecības ar citiem! Ikvienam, kas ir saņēmis no Debesu labumiem, ir pienākums nest gaismu citu ceļā. [...] Tad visi, kas patiesi mīl Dievu, pārstās savu pašpielūgsmi.” (Elena Vaita “The Advent Review and Sabbath Herald” 1884. g. 18. nov., 730. lpp.)

“Pāvils savus brāļus aicināja pārbaudīt, kādu iespaidu viņu vārdi un rīcība var atstāt uz citiem, un izvairīties no visa, kas, kaut arī pats par sevi [317] būtu nevainojams, tomēr varētu atgādināt elku pielūgšanu vai izraisīt šaubas ticībā vājajos draudzes locekļos. ‘Tāpēc, vai ēdat vai dzerat, visu to dariet Dievam par godu. Esiet nevainojami kā jūdu, tā grieķu starpā un Dieva draudzē.’ [...] Apustuļa brīdinošās vēstis Korintas draudzei ir derīgas visos laikos un it sevišķi būtu jāņem vērā mūsu dienās. Ar elku kalpošanu jāsaprot ne tikai cilvēku roku darinātu tēlu pielūgšana, bet arī sevis luti-nāšana, mīlestība uz ērtībām, ēstkāres un kaislību apmierināšana.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 316., 317. lpp.)

“Ja tu redzi, ka, darot noteiktas lietas, kuras tev pilnībā ir tiesības darīt, tu kavē Dieva darba virzību, atturies no šo lietu darīšanas. Nedari neko, kas aizvērtu citu prātus pret patiesību. [...] Viss var būt atļauts, bet viss nav noderīgs.” (Elena Vaita “Liecības draudzei” 9. sēj., 215. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pēc Pāvila domām, nobrieduša kristieša uzvedība dažkārt var kavēt nenobrieduša kristieša izaugsmi. Padomā par situācijām, kurās tas var notikt. Kāpēc princips mīlēt Dievu pāri visam un savu tuvāko kā sevi pašu ir vienīgais veids, kā tikt galā ar šo izaicinājumu?

2. Kādus elkus pat kristieši var pielūgt, ja nebūs uzmanīgi? Kādas pat labas lietas mēs varam pārvērst par elkiem? Kā tu vari zināt, vai kaut kas no tā, kas tev ļoti rūp, ir kļuvis par elku?

3. Pāvils saka, ka viņš disciplinēja savu ķermeni un lika tam pakļauties, lai, sludinot evaņģēliju, viņš netiktu atmests (1. Kor. 9:27). Balstoties uz šīs nedēļas pētījumu, padomā, kas var diskvalificēt cilvēku kā evaņģēlija sludinātāju.

4. 1. Kor. 10. nodaļā Pāvils runā par elku pielūgsmes briesmām un saka: “Bēdziet no elku pielūgsmes” (1. Kor. 10:14). Kāpēc elku pielūgsmē ir tik slikta?